

-vervolg van blad 1885f

Op eene vergadering van de Werkliedenvereniging sprak de woordvoerder van die vereeniging tot de afgevaardigden van Patrimonium, de zoogenoemd Christelijke Werkliedenbond: "Gij wilt van de menschen Christenen maken, maar het ware beter er op bedacht te zijn, van uw soort Christenen weer menschen te maken."

Met mijne belijdenis voor u zult gij misschien meenen, dat iemand, die nog al vinnig een aanvaller beantwoordt, in den omgang met andersdenkenden wel zeer partijdig en inhumaaan moet zijn. Och neen, mijnheer! Wij leven hier zeer verdraagzaam, en persoonlijk ergeren en deren wij elkander niet. Integendeel, ik zou mij schamen, als ik onderscheid maakte tusschen menschen en menschen; wát de menschen gelooven, is mij totaal onverschillig, - ieder, die mijne hulp inroept tot behartiging van zijne belangen, wordt die hulp verleend, mits hij ze waardig is.

Zelfs bestaat er tusschen de onderwijzers van de bijzondere en de openbare scholen hier eene *vriendschappelijke* verhouding. Dat komt u misschien vreemd voor? Och, wij begrijpen den waren Christelijken geest, en daardoor begrijpen wij elkander.

Vraagt gij, wat dit alles te maken heeft met onze correspondentie, dan ben ik zoo vrij te zeggen: Alles!

Hier zit de knoop van de kwestie!

Volgens de wet van 1806 (art. 22), van 1857 (art. 23) en van 1878 (art. 33) moet "het onderwijs, onder het aanleeren van gepaste en nuttige kundigheden, worden dienstbaar gemaakt aan de opleiding tot alle Maatschappelijke en Christelijke deugden."

Tenzij het mocht blijken, dat gij daarvan liever niet hoort, doe ik u de eer van te veronderstellen, dat gij gevoel hebt voor de praktijk van het Evangelie.

Wat weten, dat de rijke jongeling op de vraag: "wat doende zal ik het eeuwig leven beërven?" van *Jesus* ten antwoord kreeg: "verkoop uwe goederen, geef de opbrengst den armen – en dan zullen we nader spreken", - en hoe hij daarop bedroefd heenging.

Wat leert gij hieruit?

Ik verbeeld mij, dat gij zult zeggen (het hoofd gemoedelijk naar den rechterkant overgebogen en de handen gevouwen): "Hang niet aan het aardsche, maar geef uw hart en ziel aan *Jesus*."

Natuurlijk, zóó spreken de schriftgeleerden en Farizeeën dezer dagen; de eenvoudigen en de kinderkens, wien de ware zin van het Evangelie is geopenbaard, zullen evenwel antwoorden: "De betekenis van dit verhaal is: praatjes vullen geen gaatjes, maar doen is een ding."

Zeg niet, dat *gij* gelijk hebt, want ik heb een sterk bewijs voor de waarheid van hetgeen ik hier beweere den zin van een verhaal te zijn.

Kom aan, lees eens met aandacht en eerbied, maar vooral met een onbevangen gemoed, de gelijkenis van den Barmhartigen Samaritaan.

Wat is van die schoone gelijkenis de kern?

Is het eene aanbeveling van de schoone deugd der barmhartigheid?

Och neen, - die is bijzaak, en ware zij hoofdzaak, dan geloof ik recht te hebben om te zeggen, dat de zoogenaamd rechtzinnige protestanten onzer dagen volstrekt niet de Christelijke liefde deelachtig zijn. Wie in commissiën zit tot ondersteuning der armen, gelijk ik in den winter die voorbij is nog in twee dergelijke commissiën zat, hij weet het, hoe lichtvaardig die rechtzinnigen omspringen met den plicht der barmhartigheid en hoe luchthartig ze dien opvatten! Ook de kerkelijke collecten maken het uit, hoe die soort geloovigen den goeden God zoeken te paaien met hun koperen liefdadigheid, terwijl ze voor eigen behoeften van weelde het zilver niet ontzien.

Neen, maar de moraal der gelijkenis van den Barmhartigen Samaritaan is: wie mij broederlijk behandelt, die is mijn broeder; met andere woorden, gelijk *Jacobus* het uitdrukt: "Toon mij uw geloof uit uwe werken!"

Dit nu, het betrachten der Christelijke deugden in het leven, is de praktijk des Evangeliums, - dit is het, wat de openbare school moet bevorderen, volgens art. 33 der schoolwet van 1878. Is dat nu modern, wel, dan was *Christus* al zeer modern, en de gevolgtrekking is natuurlijk, dat die *Christus* heel wat last zou hebben van onze zoogenaamde rechtzinnige predikanten, als hij, heer *Nierstrasz!* nog eens op de wereld kwam en eene ketterij verkondigde, als die die er ligt opgesloten in de gelijkenis van den Barmhartigen Samaritaan.

Wat dunkt u, zou het zoo gemakkelijk vallen "op te leiden tot alle Christelijke deugden?"

Dat wij het mogen, durven en er naar trachten, wees daarvan verzekerd!

-vervolg op blad 1885f2